

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ نماز؛ نمازهای واجب یومیّه

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: مهدی

تاریخ: ۱۳۹۸/۹/۱۳

حکمت رعایت حجاب کامل برای بانوان در نماز در مواقعی که نامحرم حضور ندارد چیست؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۸/۹/۲۳

خداوند برگرفتن یعنی به کار بردن زینت را برای نماز ضروری دانسته و فرموده است: ﴿يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾^۱؛ «ای فرزندان آدم! زینت خود را نزد هر مسجدی بگیرید» یعنی به کار برید و حداقل زینت، لباسی است که عورت را بپوشاند؛ چراکه آشکار بودن عورت قباحه دارد و نداشتن زینت محسوب می‌شود؛ چنانکه خداوند فرموده است: ﴿يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا﴾^۲؛ «ای فرزندان آدم! برای شما لباسی نازل کرده‌ایم که عورت‌ها تان را می‌پوشاند و مایه‌ی زینت است». از این رو، پوشاندن عورت در نماز برای مرد و زن واجب است، اگرچه نامحرمی آن‌ها را نبیند و پوشاندن همه‌ی بدن به استثنای روی و دو کف دست از این رو برای زن واجب دانسته شده که همه‌ی بدن او به استثنای روی و دو کف دستش عورت است، ولی انصاف آن است که این استدلال کامل نیست؛ چراکه نگاه کردن به همه‌ی بدن زن به استثنای دو فرج برای محارم او جایز است و این دلیل بر آن است که عورت او محسوب نمی‌شود؛ با توجه به اینکه نگاه کردن به عورت او تنها برای شوهرش جایز است و با این وصف، عورت او مانند عورت مرد دو فرج است و وجوب پوشاندن مقدار زائد از نامحرم به دلیل آیات حجاب است، نه به دلیل آنکه مقدار زائد، عورت محسوب می‌شود و مؤید این، سخن خداوند درباره‌ی آدم و حوا علیهما السلام است که فرموده است: ﴿فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ﴾^۳؛ «پس چون از درخت چشیدند، عورت‌شان برایشان نمایان شد و شروع کردند به نهادن برگ‌های بهشت بر روی آن دو».

۱. الأعراف / ۳۱

۲. الأعراف / ۲۶

۳. الأعراف / ۲۲

بنابراین، وجوب پوشاندن همه‌ی بدن برای زن به استثنای روی و دو کف دست در نماز هنگامی که نامحرمی او را نمی‌بیند، از آیه‌ی «**خُذُوا زِينَتَكُمْ**» یا از آیات حجاب دانسته نمی‌شود و این می‌تواند به معنای عدم وجوب آن باشد؛ چراکه **اصل** عدم وجوب است تا آن گاه که دلیلی بر وجوب برسد و از امام جعفر صادق علیه السلام روایت شده است: «**لَا بَأْسَ بِالْمَرْأَةِ الْمُسْلِمَةِ الْخُرَّةِ أَنْ تُصَلِّيَ وَهِيَ مَكْشُوفَةُ الرَّأْسِ**»؛^۱ «اشکالی ندارد که زن مسلمان آزاد با سر برهنه نماز گزارد» و روایت شده است: «**لَا بَأْسَ أَنْ تُصَلِّيَ الْمَرْأَةُ الْمُسْلِمَةُ وَلَيْسَ عَلَى رَأْسِهَا قِنَاعٌ**»؛^۲ «اشکالی ندارد که زن مسلمان در حالی نماز گزارد که روسری بر سر ندارد» و این نظر ابن جنید از شیعه است^۳ و برخی آن را ظاهر مذهب مالک دانسته‌اند.^۴ آری، نبودن پوشاندن بدن برای زن، می‌تواند با خشوع در نماز منافات داشته باشد، در حالی که خداوند خشوع در نماز را واجب دانسته و فرموده است: «**الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ**»؛^۵ «کسانی که در نمازشان خاشع هستند». از این رو، احتیاط واجب آن است که زن در نماز بدن خود را بپوشاند و جز روی و دو کف دستش را آشکار نکند؛ خصوصاً با توجه به روایت عایشه از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که در آن آمده است: «**لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ حَائِضٍ إِلَّا بِخِمَارٍ**»؛^۶ «خداوند نماز زن بالغ را جز با چادر قبول نمی‌کند» و روایت زراره که در آن آمده است: «**سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَدْنَى مَا تُصَلِّي فِيهِ الْمَرْأَةُ قَالَ: دِرْعٌ وَمَلْحَفَةٌ تَنْشُرُهَا عَلَى رَأْسِهَا وَتَتَجَلَّلُ بِهِ**»؛^۷ «از امام محمد باقر علیه السلام درباره‌ی کمترین پوشش زن در نماز پرسیدم، پس فرمود: یک پیراهن و چادر که بر سرش بیندازد و خود را با آن بپوشاند».

پایگاه اطلاع رسانی دفتر مبصّرهای حاشی جراسانی
مجله تبیین با همکاری نشرها

۱. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۲۱۸
۲. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۲۱۸
۳. مختلف الشیعة لابن المطهر الحلی، ج ۲، ص ۹۶
۴. الخلاف للطوسی، ج ۱، ص ۳۹۳؛ بداية المجتهد ونهاية المقتصد لابن رشد، ج ۱، ص ۹۴
۵. المؤمنون / ۲
۶. مسند أحمد، ج ۶، ص ۲۱۸؛ سنن ابن ماجه، ج ۱، ص ۲۱۵؛ سنن أبي داود، ج ۱، ص ۱۵۲
۷. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۲۱۷

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر مبصّرهای حاشی جراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.